

ANDORRA I EUROPA: EL VEÏNATGE INTERIOR

“CÍRCULO ECUESTRE”

Barcelona, 28 de juny del 2010

Senyor vicepresident del Círculo Ecuestre,

Senyores sòcies,

Senyors socis,

Abans de res voldria agrair les paraules que m’ha adreçat el Sr. Ferrer-Salat, en nom d’aquesta institució tan prestigiosa, i agrair-los a tots vostès la seva presència, avui, per participar en aquest dinar-col·loqui.

Probablement a alguns de vostès aquest concepte del “veïnatge interior” els semblarà una mica estrany.

És un concepte que neix de l’article 8 del nou Tractat de Lisboa.

Allí, la Unió Europea assenyala que es desenvoluparà amb els països veïns relacions preferents i, en la Declaració, annexa al Tractat, relativa a l’article 8 es diu que “La Unió tindrà en compte la situació particular dels països de petita dimensió territorial que mantenen amb ella relacions específiques de proximitat.”

Aquest és el “veïnatge interior” en el qual es troba Andorra en relació a la Unió Europea.

Aquesta trobada amb vostès té lloc en uns moments on entenc que cal que, des de les institucions, des de les esferes polítiques, hi hagi una actuació decidida en matèria econòmica en benefici de la transparència, de la confiança i de l’interès general.

Les persones que ens dediquem a la cosa pública i som al capdavant d’institucions hem de contribuir a la regeneració dels mecanismes econòmics i fiscals per redreçar –i també endreçar– l’economia i dotar-la d’unes bases sòlides.

És el que hem estat fent a Andorra en aquest primer any de Govern.

Hem estat treballant per donar confiança als agents econòmics, als empresaris, als professionals per compte propi i als ciutadans que són treballadors assalariats.

D'altra banda hem donat confiança als països que envolten Andorra, els nostres interlocutors econòmics principals, que han de ser l'escenari d'actuacions comercials futures. Estem treballant per definir un marc legislatiu que, amb plena seguretat jurídica, permeti incentivar la inversió internacional positiva i no especulativa.

La prosperitat d'Andorra ens vindrà del reforçament de la imatge de país seriós, amb futur, que aprofundeix en la seva relació amb la Unió Europea, una opció que esdevé fonamental per reactivar l'economia andorrana.

Com també ho és optimitzar l'avantatge competitiu del nostre posicionament europeu per reforçar el sector turístic.

No pot faltar en la meua reflexió l'anàlisi de la reorganització del sistema bancari i financer. Perquè el tercer pilar de l'economia andorrana, amb el comerç i el turisme, és el sector bancari, que volem defensar i que estem reforçant.

En un moment especial –en l'àmbit europeu– per al sector financer i el conjunt de l'economia, des d'Andorra tenim confiança en aquest nou escenari, perquè hem encarat una seriosa i profunda reforma de les normes i de les situacions que, fins fa ben poc, havien caracteritzat el perfil del país.

Un perfil que partia d'excepcionalitats i excepcions, que ens allunyaven de la normalitat.

Michel Camdessus –governador honorari del Banc de França i antic director del Fons Monetari Internacional– va estudiar, l'any 2005, les excepcionalitats andorranes.

En les darreres setmanes, m'he referit sovint públicament a Michel Camdessus. Amb el risc de ser reiteratiu em permetran que avui el torni a citar:

“Andorra té tot l'interès a palesar la seva determinació de progressar ràpidament cap al dret comú internacional en matèria financera. Aquesta decisió seria la més assenyada en aquest moment en què les commocions

experimentades per l'economia internacional fan que avui, aquelles especificitats financers que fins fa poc havien contribuït a l'atractiu d'Andorra, es girin ara cada cop més contra ella.”

El mes de febrer de l'any passat, vam ser a un pas d'una greu crisi constitucional, quan el president de la República francesa i també cap de l'Estat d'Andorra ens va advertir que hauria de revisar el seu paper institucional si no fugíem de l'excepcionalitat per entrar en la normalitat.

Quan vam arribar al govern, el dia 5 de juny del 2009 –ja fa un any–, l'agenda institucional ens plantejava, doncs, la urgent necessitat d'avançar cap a la transparència de l'activitat financera.

L'OCDE, el Fons Monetari Internacional, la Unió Europea i els nostres dos veïns, França i Espanya, volien i defensaven, en aquells moments, un nou sistema financer internacional sòlid, transparent i ètic.

En la mateixa línia, la resolució final de la reunió de Londres del G-20, el 2 d'abril del 2009, era molt dura. Cito textualment:

“Estem d'acord en actuar contra les administracions que no cooperin, inclosos els paradisos fiscals. Estem disposats a aplicar sancions per protegir les nostres finances públiques i els nostres sistemes financers. L'era del secret bancari queda darrere nostre.”

No es podia dir més clar.

I aquesta ha estat la qüestió que hem estat encarant els darrers dotze mesos.

Avui, la prioritat del sector financer andorrà –al qual hem de reconèixer equilibri i sentit de la responsabilitat–, és mantenir tant el seu embrancament europeu com la relació adequada amb el sistema de compensació interbancari internacional.

I això significa donar respostes als requeriments d'informació sobre determinats clients que ens puguin trametre els ministeris de Finances dels països veïns.

Precisament per això l'actuació del nostre govern ha estat orientada a complir els compromisos amb l'OCDE.

El Consell General –és a dir; el Parlament andorrà– va adoptar, el 7 de setembre del 2009, una llei que autoritza l’intercanvi d’informació fiscal prèvia petició.

Una petició que no pot ser genèrica sinó que ha de ser concreta –sobre una persona sotmesa a inspecció tributària– i concretada; és a dir, que reuneixi un seguit de requisits i condicions. Entre les quals, la prohibició de qualsevulla retroactivitat.

A l’empara d’aquesta llei, el nostre Govern ha negociat i signat, entre el mes de setembre del 2009 i el passat mes de febrer, disset acords bilaterals d’intercanvi d’informació fiscal prèvia sol·licitud.

Hem signat, així, acords amb França, Portugal i Espanya. Són, en paraules del secretari general de l’OCDE, Angel Gurría, “acords de qualitat” perquè es tracta de tres Estats amb els quals tenim una relació econòmica i financera important.

També hem signat amb altres països de la Unió Europea com Àustria, Bèlgica, Països Baixos, Dinamarca, Suècia i Finlàndia. Ho hem fet igualment amb Noruega, Islàndia, Liechtenstein, San Marino, Mònaco, Argentina, les Illes Féroè i Groenlàndia.

I, a dia d’avui, tenim obertes negociacions amb Alemanya, Austràlia, els Estats Units, la Gran Bretanya, Ucraïna, el Brasil i la República Txeca.

Tots els acords s’han negociat i signat adoptant els principis per a l’intercanvi d’informació en matèria tributària continguts al model de conveni fiscal redactat per l’OCDE.

Les sol·licituds d’informació s’han de formular de la forma més detallada possible i han d’incloure entre altres coses:

- a) la identitat de la persona que és objecte d’un control o d’una investigació;
- b) la finalitat tributària per la qual se sol·licita la informació.

Això vol dir que no s’admeten les anomenades “expedicions de pesca” ni tampoc les demandes genèriques de llistes de persones.

Els acords també estableixen la possibilitat de denegar una sol·licitud. Així:

1. No s'obliga a proporcionar informació que reveli secrets de caire comercial, empresarial, industrial o professional, ni de procediments comercials.
2. No s'obliga a obtenir o proporcionar informació que pugui revelar comunicacions confidencials entre un client i un advocat o qualsevol altre representant legal reconegut.
3. Andorra també pot denegar una sol·licitud d'informació quan el fet de revelar-la pugui ser contrari a l'ordre públic.

Aquesta és una brevíssima síntesi del contingut de l'Acord entre el Principat d'Andorra i el Regne d'Espanya que vam signar a Madrid, el passat 14 de gener, amb la vicepresidenta segona del Govern i ministra d'Economia i Hisenda, Elena Salgado.

Un acord especialment important per a nosaltres, no solament pel veïnatge i la força de la nostra relació històrica amb Espanya, sinó també pel fet que, a partir del moment en el qual l'acord sigui efectiu –podem raonablement situar-ho al mes de gener del 2011– el Principat d'Andorra deixarà de ser considerat com un dels territoris a què remet l'apartat 1 de la Disposició addicional primera de la Llei 36/2006 de mesures per a la prevenció del frau fiscal, del 29 de novembre del 2006.

Anem enllestint el que no era gens fàcil a primera vista: aquest intercanvi d'informació, psicològicament complex d'assimilar dins d'Andorra, perquè és un canvi de paradigma en la manera de funcionar del país.

Ara, una vegada hàgim fet la reforma tributària, que es troba en període de discussió parlamentària, i, per tant, tinguem impostos directes –sobre el benefici de les societats, sobre la renda dels no residents i sobre la renda de les activitats econòmiques–, començarem la negociació per signar els convenis que hauran d'impedir la doble imposició.

Hem enfocat la feina des d'un país que es vol normal i que vol que les relacions amb l'exterior siguin normals. Aquest plantejament ens ha comportat –i ho dic convençut– una substancial millora en els relacions amb les institucions europees i amb els països veïns.

Sortir, el passat 25 de febrer, de la llista de l'OCDE de països no cooperants en matèria fiscal ens ha obert el camí –com els deia– cap a les posteriors negociacions per establir convenis que evitin la doble imposició.

I aquesta segona etapa en el camí vers la normalitat és una condició necessària per aconseguir que els professionals i les empreses andorranes puguin operar des d'Andorra cap a l'exterior, exportant béns i serveis sense patir recàrregues fiscals.

Aleshores, els emprenedors de Catalunya, d'Espanya, de tot Europa –l'escenari empresarial i comercial més immediat d'Andorra, i, per tant, més lògic– es podran plantejar la possibilitat d'invertir a Andorra en un entorn jurídic estable. Inversió que reactivarà positivament l'economia. I que donarà molta més seguretat i confiança també als inversors estrangers que, fa anys, ja van optar per obrir vies de negoci a Andorra.

Estic convençut que, amb aquestes reformes que els he explicat, estem reforçant la credibilitat internacional d'Andorra. I ho fem obrint-li, a més, la possibilitat d'acudir als mercats financers europeus en condicions d'igualtat.

I, en un escenari com el que acabo de descriure, esdevé més fàcil mobilitzar inversors procedents de Catalunya i de tot Espanya, si abans hem establert, com acabem de fer, un tractat bilateral que trasllada a l'àmbit de la informació tributària el compromís de lleialtat i bon veïnatge que ja teníem establert.

Aquest nou entorn de relacions econòmiques, aquesta renovada lleialtat, de ben segur, ens ajudarà a tots plegats a encarar el futur amb solidesa.

Moltes gràcies.